

בעזרה שית

ספר

הלכות

מסירה

תשובות מספר שאלות ותשובות
משנה הלכות מהגאון הגדול

רבי מנשה קליין

כ"ק האדמו"ר מאונגוואר שליט"א
בעל מחבר ספרי שו"ת משנה
הלכות ח"י חלקים ועוד

יצא לאור על ידי

וועד להצלת בני ישראל

שנת תשס"ג לפ"ק

הספר נדפס לזכות את הרבים
ונחלק בחינם לכל דורש ומבקש

צממוניה עכל"ק ע"ש וא"כ הרי לן רבינו הגדול מהרי"ל שיסב אח המנהג והנהג להם לישראל דלא גרע מלוקח עליה וכיוצא בו לפי דעתו ז"ל. וכן מלאחי עוד בלדה לדרך.

ועיין רמב"ם (צפ"ה מה"א) צמי שלקה חמרה או דצר שאינו מקפיד מציתו של צעה"צ וקידש בו חשה אי הוה קידושין ועיין א"ע סי' כ"ח סי"ז הרי זו מקודשת מספק ועיין משנ"ה ח"ז סי' רס"ז והבן.

דושכ"ת בלב ונפש.

מנשה הקטן

סימן תנ

המוסר ישראל לערכאות בין בממונו ובין בגופו

ה' לסדר כי ברוך הוא התשנ"א בני"י יצו"א מע"כ ידי"ג הרב הגאון ור"ח כש"ת מוה"ר שמואל אלימלך שוירק שליט"א בעמח"ס פרי מלכת, כרם צבי, ואחרון חביב קול חיים.

אחדשכ"ת צידודת נאמנה.

רק לאות ידירות, חליין כאן גרגיר אחד, צסי' ל"ד צענין מסור שם מה שכחז המחצר ח"מ סי' שפ"ח ס"ע שאסור למסור לישראל ציד עכו"ם צין בגופו צין צממונו ואפי' היה רשע ובעל עבירות ואפי' היה מילר ומלערו וכל המוסר ישראל ציד עכו"ם צין בגופו צין צממונו חין לו חלק לעוה"ב, והגיה הרמ"א ז"ל ודוקא צדברים צעלמא חבל חס מסרו מותר למוסרו דהרי יכול להרגו צדין צמקום שיש חשש שיחזור וימסרו עכ"ל. ומעכ"ת ליינ לגמי גיטין ז' ע"א צמעשה דשלא ליה מר עוקצא לר' אלעזר צני"א העומדים עלי וצידי למסרם למלכות מהו שרעט וכחצ ליה חמרחי אשמרה דרכי מחטוא צלשוני אשמרה לפי מחסום צעוד רשע לנגדי אע"פ שרשע לנגדי אשמרה לפי מחסום שלא ליה קא מלערי לי עוצא ולא מלינא דאיכוס צבו שלא ליה

שהחנה עמו שיוכל לפחות מוחל לו ואינו מקפיד עליו חבל מה שפוחח יותר ועושה הצגד חלש ודאי מקפיד ואינו מוחל ואם יודע או שאומר לו שעשה מזה לפענ"ד חין זה חילוק צמנהג המדינה ואומרים לו לסעים אחס ולא מנהג ומסחר.

ומצאתי שנשאל כעין זה לידי"ג צס' מנחה ילחק ח"ז סי' קל"ו וכחצ דיש לצרר מנהג הסוחרים צזה כי יש סצרה לומר דהנחנים החומר חין מקפידים צמה שהחייטים מקמלים צהשדלותם רק שלא יקלקלו הצגדים ע"ש ולפענ"ד דודאי מה שממילא נפחה יש לומר שאין מקפידין חבל מה שמקמלים ונחסר מן הצגד ודאי מקפידים וזה פשוט מאד ועכ"פ היכי דהצגדים נפחחים צערך גם הוא מודה לן ופשוט שא"כ כה"ג חסור לעשות כן וליקח ממנו.

דושה"ט בלב ונפש.

מנשה הקטן

סימן תמו

הלוקח כלי מחבירו בלי לשאלו

לכבוד הרה"ח כו'

אחדשה"ט.

ועל דצר אשר עשית רעש על מה שלקה צחור אחד כלי מחבירו צלי שאלחו והרי שאל שלא מדעת גזלן הוא והגם צצטות שלא יקפיד וישאלו חס ישאל חלא שעכשיו חינו פה ולא שאל וכל שלא השאלו חסור דלא גרע מיאוש שלא מדעת.

ולפענ"ד הגם דלכאורה יפה העיר וגמי' מפורשה הוא צ"צ ס"ה ועוד כמה מקומות צש"ם וצטוש"ע ח"מ סי' שני"ע ס"ה חמס ראיחי צליקוטי מהרי"ל וז"ל חמר (מהרי"ל) הח דמנהג פשוט דשאל כלי חבירו מציתו צלי ידיעתו ולא חיישינן משום איסור גזילה היינו דכל אחד דן אח חבירו דניחא ליה ליהנות

דום לה' והתחולל לו דום לה' והוא יפילם לך
חללים חללים השכם והערב עליהן לביהמ"ד והן
בלין מאליהן הדבר ילא מפי ר"א ונחטוהו לגניבא
בקולר.

ותמה המאירי שם דהלל המסורה מכלל
המורדין הוא ולמה מיחה בידו ר' אלעזר,
ורב כהנא נמי סוף צ"ק שמעיה לקועיה דחד
ותי' דיי"מ דעכ"פ מתחילה ראו להרבות עליו
תפלה, ויי"מ שלא הי' אלו המלערים לו מפסידים
לו כלום בזהא אלא שמלערין אותו בדברים ולא
נראה לו אלא שיראה אף במסור גמור
אע"פ שהוא בכלל מורדין מ"מ אין מוסרין אותו
למלכות שא"כ אף המוסרים נעשו מסורות עליו
וכל מיני מסורות מכוערים ומרוחקים אפילו דרך
נקמה אלא שאם יכולים לחטבו ולהורידו בשאר
מיני הכאות וחבלות עושין ע"כ.

ומעב"ת העיר על זה דכנראה מדברי הרמ"א שחולק
על המאירי ז"ל צמ"ש דאם מסרו מותר למוסרו
דהרי יכול להורגו צדין במקום שיש חשש שיחזור וימסרנו ודברי הרמ"א
הם משו"ח הרא"ש כלל י"ז סי' א'. ותמה עוד מעב"ת
דבאמת קשה להצין אם מותרים להרגו מדוע
אין יכולין למסרו ביד עכו"ם והרי הוא רודף
והלא כל שדין אותו צ"ד למיחה בזמן הזה עושין
ע"י עכו"ם. שנית הקשה על המאירי צ"מ (דף פ"ג
ע"ב ופ"ד) צר"א צר"ש ור' ישמעאל צר' יוסי שהיו
ממונין ממלכות לחפוס גנבי ולמסור אותם למלכות,
וכתב המאירי שם דח"ח וחסידים ואנשי מעשה
ראוי להם להרחיק עצמם שלא להחודע לרשות
וכ"ש לקבל מהם מינוי לחפוס גנבים וליסעים
ושאר רשעי הדור למסור להריגה שכל העושה
כן גורם ליהרג הרבה נפשות מדין המלכות
שלא כדין חורה וכל שמסבז מיחתה שלא
צדין חורה הרי זה אחד ממיני המלשינות
והמסירה וכמו שאמרנו לאחד מגדוליהם עד
מחי אחת מוסר עמו של אלקינו להריגה, וא"ת
אף הוא מניחם אלא א"כ נודע בהם שמחייבים
מדיני ישראל, הרי הוא עובר על חקי המלכות
וחכסיו ואף זה אסור לו וכמו שאמר אחד
מגדוליהם ומאי אעבד הרומנא

דמלכא הוא אחר שכן אין צה אלא להחרחק ולהשתדל
ככל כמו כבר השיבו לאחד מהם אצין צרה
ללודקיא אח צרה לעסיא עכ"ל.

ודייק מעב"ת דמשמע מהמאירי אם אחד הוא שוער
להמדינה או דיין ולא ימסור ישראל להמדינה
עובר על דינא דמלכותא אע"פ שהעבריין אינו
חייב צדיני ישראל, אבל הרשב"א צח"ה הוציא
צדיי ח"מ סי' כ"ו כתב דאין דינא דמלכותא
נאמרה היכי דחוקי המדינה נגד החורה וכ"כ
המהרי"ק שורש קפ"ז וכ"כ גם הש"ך ח"מ סי' ע"ג
סקל"ט. עוד דייק מעב"ת דמשמע מדברי
המאירי דראוי לחסידים ואנשי מעשה לרחק
עצמם מלמסור ישראל ביד עכו"ם אם אפשר
אבל צדיעבד וצשעת הדחק יכול לעשות זה וכ"כ
הריב"ז אצל מהרמ"א ח"מ סי' שפ"ח ס"ע משמע
דזה איסור גמור ולא רק מדת חסידות והאריך
שם צביאור הדברים.

והגם כי אין הו"צ כעת להאריך כי אני אי"ה מחוכן
לעלות לארצנו הקדושה מ"מ כיון שמי שאינו יודע
כוונתו אפשר שיטעה בדבריו וגם אני כחצתי
קלת צספרי משני"ה ח"ע סי' ש"פ והבאחתי
שם מחלוקת הרשב"א והריב"ז א"ע ש"פ שאר פוסקים
ע"ש ואגב מצוה דגם הרשב"א כריעב"א שם
דמעיקר דינא היו מותרין למסור ולענוש
הני רשיעי, והבאחתי צספר הנ"ל ועוד כמה מקומות
מחלוקת החו"י והל"ל הראשון ז"ל צבן צליעל
אחד שצחמחו לקח סכין ונעץ בלבו חצירו ומת
ונחלקו אי יש דין גואל הדם בזמן הזה להורגו
ואם אינו יכול להורגו אי יש מלוא לגואל הדם
להצילו עכ"פ לערכאות ולמוסרו להם שהם יעשו
לו משפט המגיע לו דעת החו"י סי' קמ"ו דכיון
דבעלו מיחות צ"ד דין מיחת צ"ד נמי בעל
וכיון דדין גואל הדם חלוי צדיני מיחת צ"ד
ממילא בעל נמי דין גואל הדם והל"ל הראשון
סי' קי"א ס"ל דיש דין גואל הדם וכופין את
קרוביו של הנרצח להעמידו לדין ערכאות של גוים
ולהוציא ממון על זה ע"ש ועיין משני"ה ח"ז סי' רפ"ה.
ולכן אבאר קלת יותר להסיר מכשול ח"ו
צמוצן צדרינו ודבריו היקרים לי.

הי' מותר למסור הרשעים ולא למסור עצמם ולצרות ואעפ"כ עדיף לסכן עצמו אצל כל שהוא אינו ממונה על זה ואינו בעלמו מחויב בדבר ודאי דאסור לו למסור אפילו לרשע ויבא בעל הכרם ויכלה את קוליו.

וכבר הבאתי כעין זה ממרן הח"ס עה"ת פי בשלח שלא רצה יהושע ללחום עם עמלק וענן הלך עמלק רק על הנחשלים הוא דונב ואותן שחייבין מיחה א"כ למה ליה ללחום להגיל הני רשיעי שהרי צדיקים שקלטן הענן לא לחם והשיב לו משה רבינו כי על מנהיג ישראל לדאוג שלא יענש שום אדם מישראל אפילו רשע גמור ע"י עכו"ם אלא צ"ד של ישראל יעשו משפט לרשעים ולא ע"י עכו"ם ע"ש. עכ"פ פשוט שרודף נמי דינו כן שהגם שבשעת רדיפה מותר להרגו מ"מ אסור למסרו לעכו"ם וכ"ש שהרי הוא לאחר שמסר ולאחר שמסר גם לו אסור להרגו ובשעת רדיפה ממש ודאי מותר למסרו למי שאפשר כדי להגיל את הגרדף אם א"א לו באופן אחר ואם אפשר לו הרי בישראל הדין שאם יכול להגילו באחד מאחזריו והרגו נהרג עליו א"כ ודאי אסור למסרו לעכו"ם שלא יקפידו להגיל באחד מאחזריו ויהרגוהו ונמלא זה נחתיב ודמו בראשו.

ובמילא לא תקשה נמי מהמאירי על הרמ"א ז"ל דודאי המאירי נמי מודה דאסור למסור אפילו מסור ישראל לעכו"ם להרגו כמו שס"ל הרא"ש ולא כתב שהרי כתב להדיא אלא שיראה שאף במסור הגמור אע"פ שהוא בכלל מורידין מ"מ אין מוסרין אותו למלכות שא"כ אף המוסרים אותו נעשו מוסרות עליו, ומש"כ המאירי צ"מ דאם אחד היה שוער להמדינה כשהוא עובר על אחד מחוקי המדינה הוא על דיני דמלכותא דינא אע"פ שהעברין אינו מתחייב מדיני ישראל אין זה סותר למ"ש בגיטין אלא המאירי מבאר שעכ"פ היאך שלא יעשה יעבור שאם ימסור מי שאינו חייב צדיני ישראל הרי מוסר ממש ואפילו אם לא ימסור רק למי שחייב מיחה צדיני ישראל א"כ אז כיון דיש לפניו חיוב מדין דינא דמלכותא והי' עכ"פ מוכרח ואינו חייב למסור עצמו להגיל הרשע מ"מ

ואומר על ראשון ראשון, צמה שהקשה ממאירי על הרמ"א ז"ל גם אם מותר מדוע אין יכולין למסרו ציד עכו"ם, כיון שהוא רודף וילא בדבר חדש שכל שדין אותו צ"ד למיחה בזמן הזה עושין ע"י עכו"ם, באמת כי אם ליה לזרעא דאבא לומר כן וכלל גדול צדינו דזמן הזה שצטלו מיחה צ"ד כיון שצטלו סנהדרין וצגמ' כחובות ל' ע"א וחו אריא וגנבי צידי אדם נינהו והאמר רב יוסף תני ר' חייא מיום שחרב ביהמ"ק אע"פ שצטלו סנהדרין ארבע מיחות צ"ד לא צטלו ופריך לא צטלו והא צטלו להו ומשני אלא דין ארבע מיחות לא צטלו מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג או חיה דורסתו ומי שנתחייב שריפה או נפל בדליקה או או נחש מכישו ומי שנתחייב הריגה או נמסר למלכות או ליסטים באים עליו ומי שנתחייב חנק או טובע בנהר או מת בצרונכי אלא איפוך אריא וגנבי צידי שמים לינים ופחים צידי אדם ע"כ ועיין חוס' שם ד"ה דין (ואגב פלא על רבינו הטוב"י בחשו' א"ה סי' ל"ה ל"ו שהאריך הרבה להקשות על תשובת רבינו הקנה וכתב דעל מיחה צ"ד אינו מועיל תשובה והרי החוס' כתבו להדיא דלפעמים מוחל לגמרי ודו"ק).

ופרש"י נמסר למלכות והן מחיזין ראשו בסייף כי דרך המומתין על ידיהן וזו היא מיחה סייף ע"ש. והנה כתבו מפורש מיום שחרב ביהמ"ק מי שנתחייב הריגה או נמסר למלכות או ליסטיין באין עליו והאי נמסר למלכות על ידי שמים קרי ליה שהרי מדקא מהדר אלא איפוך אריא וגנבי צידי שמים וגנבי וכל דעימיה והיינו כמו מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג או חיה דורסתו שהוא צידי שמים וכן מי שנתחייב הריגה נמסר למלכות צידי שמים ע"י סיבה שמסבב המסבב ואי נימא דעושין כל חייבי מיחות ע"י עכו"ם א"כ זה הוא צידי אדם ולא צידי שמים. עכ"פ ודאי דאסור למסור ישראל אפילו חייב מיחה לשופטי עכו"ם שימיתוהו והראשונים והרמ"א שדברו מהני רשיעי מיירי צמי שנתמנה ע"י המלכות בע"כ כראצ"ש ור"י הנ"ל ויש לפניו שני צדירות או שיסכן עצמו ויבדה למקום אחר או שיקיים דינא דמלכותא כה"ג אמרו שמדינא

הרי הוא עובר על עכסיסי המלכות מה שמנית
את זה אבל למוסרו ג"כ אסור וע"כ שיצרת
והצן.

ולכן תמיה עכ"פ מה שכתב כצ"ח דראוי
לחסידים ואנשי מעשה לרחוק עלמם
מלמסור ישראל ציד עכו"ם אם אפשר אבל
צדיעצד ובשעת הדחק יכול לעשות כן ח"ו לומר
כן להחיר צדיעצד איסור דאורייתא שמחיר אותו
ח"ו למיחה שהרי המוסר את חצירו מלזה
להורגו ומאצד חטוב"צ וע"ז נאמר שהוא רק
מלזה לכתחלה וצדיעצד מותר אבל פשוט דהוא
דין מדיני החורה והמוסר ישראל חצירו בכל
אופן ח"ו הרי בכלל מחללי ה' והארכתי בזה
בכמה מקומות.

ואציג כאן רק גרגיר אחד מה שכתבתי לרב
אחד שהחיר לאשה ללכה לערכאות צלי
לעמוד לד"ת ולהנזיח מצעלה כסף לה ולצניה.
וליקח מצעלה כסף שלא ע"פ החורה המגיע לה
מה שמגיע לה שהצ"ד לא היו פוסקין לה
שהיחה מורדה ומרדה על צעלה לא כן
השופטים שהם כולם מושפעים מהוואמענם ליצ
וז"ל שם בקי"ור.

והיות כי ע"פ חוקי המדינה ע"פ רוב חובל
האשה לקבל יותר זכויות כידוע מיעלה
שחך מיד לעו"ד וחגש תלוותיה לבית המשפט
המדיני, ותקבל שם זכויותיה המגיעות לה והעעם
שמיען כך כי הוא רוצה להיות ביושר ובאמת
אליה ולא לעבור על יעלנו רעה לפי דעתו
המשכלת, והוא עלה העשין ללכה לערכאות
שצמקום ללכה בדרך החורה כדת משה וישראל
הוא מיעלה לילך צמשפטי עכו"ם ולעבור על
הלכות מפורשות צחורה איסורי לאוין ועשה
וליפול בצאר שחת ר"ל. והוא צחומה או אפילו
שלא צחומה שומעת ומגשח התלוות, והנה זה
האיסור הראשון שעוצרת בזה על ואלה
המשפטים אשר חשים לפנייהם ולא לפני עו"כ
והוא בגדר של ע"ז ח"ו והוא מקרא מלא צחורה
(פ' משפטים) ובח"מ (סי' כ"ו ס"א) אסור לדון
צפני עו"כ וצערבאות שלהם (פי' מושב קצוב
לשריהם לדון בו), אפילו צדין שדנים צדיני ישראל

ואפילו נחרלו צ' צעלי דינים לדון צפניהם אסור
וכל הצא לדון צפניהם הרי זה רשע וכאלו חרף
וגדף והרים יד צחורה מרע"ה. הג"ה ויש ציד
צ"ד לנדווח ולהחרימו עד שיסלק יד העו"כ מעל
חצירו. וכן היו מחרימין ההולך לפני עו"כ לכפות
את חצירו שיעמוד עמו צדיני ישראל.

והאשה לאחר כשצבר הלכה לערכאות ומקבלת
עו"ד, העו"ד מסביר לה שצבדי שחקבל
מה שמגיע לה לריכה למסור את צעלה ולפעמים
גם את משפחתו בכל מעשהו ואת צניה וצנחיה
גם דברים שעבר על חוקי מדינה שלא שלם כל
המסים לאי-אר-עם וכיוצא בו, והיא שומעת
וחותמת על כל הנ"ל ולא יודעת שצחתימתה זו
למסור את צעלה או מי שהוא אחר מצני ישראל
לבית המשפט יהיה זה צשציל ממון או צשציל
שום דבר ע"פ ההלכה הותרה עלמה למיחה
ומותר להורגה ואצדה את כל חלקה צעורה"צ
כמצואר בח"מ (סי' שפ"ח ס"ע וס"י). וז"ל אסור
למסור לישראל ציד עו"כ אנשים צין צגופו צין
צממונו, ואפילו היה רשע וצעל עצירות ואפילו
היה מיצר לו ומלער, וכל המוסר ישראל ציד
עוצד כוכבים צין צגופו צין צממונו אין לו חלק
לעורה"צ. עוד שם ס"י מותר להרוג המוסר לאדם
קודם שימסור אלא כשאמר הריני מוסר פלוני
צגופו או צממונו אפי" ממון הקל החיר עלמו
למיחה ומחירין בו ואומרים לו אל תמסור, אם
העיו ואמר לא כי אמסרנו מלזה להורגו וכל
הקודם להורגו זכה, הג"ה ואם לא היה פנאי
להחרות בו לא היה לריך החראה (ה"ה פח"י
דחובל) ויש לו דין רודף ע"ש לענין להצילו באחד
מאצדיו דוק וחסכת. (ואמרינן נמי צגמ' ר"ה פ"ק
דהמסורות יורדין לגיהנם ונידונין לדורי דורות
וגופן ונשמחן כלה כו' וציו"ד סי' צ' ס"ע יש
פוסלין שחיעת מוסר, ובסי' רפ"א ס"ג מצואר
דס"ח שכתבה מוסר פסולה). ע"ש פרטי דינים
בזה.

והנה אשה זו או צעל הזה ההולך לערכאות
ובתי משפט שלהם הרי הוא מוסר את את
צעלה האהוב לה מלפנים או את אשתו האהובה
מלפנים ואת צניהם וצנחיהם לחוא מוכמר וח"ו

ילכו לחמיון כל היגיעות והכסף והלואי שלא יעלה בנפשות, והקולר חלוי בלואר הרצ המייעץ על זה וכבר רבות משפחות ר"ל נחרבו ונשמדו בשביל זה ליבא לפומי לא גליא.

ופשוט כי הסיבה לזה שצטוו"ה רוב מהמורים בדברים כאלו הם קוראי עתונים שונים צענינים אלו או ספרי מירוח (פסיכאלעגען צלע"ז) ורולים להיות בקיאים צענינים אלו לפי רוח הזמן והשכלותם ולא לפי דעת חורה שאך אולי מעולם לא למדו הלכות ח"ע צענינים אלו ולא דיני ח"מ צענינים מסירה וכיולא בזה, וגם הזוג לא למדו לדעת ההתחייבות מזה לזה מאשה כלפי צעלה ומאיש כלפי אשחו ופשוט כמו שמי שמחיל להניח חפילין לומדין עמו הלי חפילין כן ההולך לישא אשה לריך ללמוד הלי אישות ולא רק עניני נדוח אבל כל הלי הנהגת איש ואשחו המצואר צא"ע.

ודע שאם מי שהוא מסר חצירו לערכאות ודנהו והרגוהו בשופעיהם ודיניהם אפילו הי' רשע גמור כיון דנהרג ע"י גויים הרי הוא בן עוה"צ ולשון הרמב"ם אפילו הי' רשע כירצעם בן נצע וחצרו כיון שנהרג ע"י גויים הרי הוא קדוש יאמר לו והוא כלדיק מהלדיקים נמלא כאן שהמוסר שהיה מדומה ללדיק ומסר את הרשע אצד חלקו צעוה"צ ולמי שמסר שהוא הרשע גמור כירצעם בן נצע הציאו לידי עוה"צ בין הקדושים ואולי ע"ז אמרו חלקים יבקש את הנרדף אפילו לדיק רודף רשע חלקים יבקש את הנרדף והבן כי הוא נקודה נפלאה.

היות כי אין הו"ג מוכרח אני לקצר והנני חוזר על הראשונות בברכה והצלחה לספרו זה וכה יוסיף ה' כהנה וכהנה בחידושי תורה והנני לברכו בברכת התורה ללומריה החותם בלב ונפש,

מנשה הקטן

ומורגל צפי צס"ד שהזוג כשהם מתחתנים ועומדים תחת החופה ועושים הקשר של קיימא מחנים ציניהם הרי את מקודשת לי צעצעת זו כדת משה וישראל, והוא כעין חנאי צקידושין שמקדשה כפי דחינו דת משה וישראל והקידושין חלון רק ע"פ דת משה דלעכו"ם אין קדושין וכן כל התהליכות שלהם יהיו מתנהלים כדת משה וישראל ואם ח"ו יהיה להם לאחר זמן איזה אי הצנה עליהם ג"כ לפנות לדת משה ולשמוע דעת חורה אם אפשר או לגרש כדכתיב וילאה והיתה מקיש הויה ליילאה והיילאה להוי' דכדא כן דא אבל הגם דלקדושין רק הולכים להרצ צישראל לסדר להם קידושין כשנעשה להם צעי' אז כבר פונים לחוקי המדינה שהם היפוך החנאי והקבלה כדת משה וישראל והמייעץ שלמד ומושפע מהעיתונים ומדרכי חיים של הגויים הוא הגורם לכל זה שמעו בני וצטוחי והצינו זה.

סימן תנא

דין מסירה בארה"ב

מע"כ ידידי הרה"ג כו' כש"ת הי"ו

אחדשכת"ר צידידות.

בדבר שאלחו אי נוהג דין מסירה בכלל צארלות הצרית, או דנימא כאן כיון שהוא מלכות של חסד יש צו מדין דינא דמלכותא.

באמת כי צוה תמהני הרצה אשאלה זו מ"ש ארה"צ משאר ארלות וכבר כתבתי צאריכות צספרינו משנ"ה הלכות ח"ע סי' שכ"ז צדייר שמוסר את המשכיר (לענדלרד צלע"ז) להמשרד A.P.O. צלי רשות צ"ד הרי הוא בכלל מסור אפילו אינו נותן די הסקה וכיולא צו אלא לריך להציאו לצ"ד אם יש לו חלונה והמוסר הוא בכלל מוסר ממון חצירו והוא בכלל מוסר כי אפילו מוסר צשביל ממון נמי דינא הכי כמצואר צח"מ סי' שפ"ח ס"ע אסור למסור לישראל ציד

נחזור לדין עכ"פ ודאי אין שום היתר ח"ו למסור אדם מישראל לצית המשפט שלהם בכל אופן כי אם לאחר שמסר ועוד ידו נעויה וכפי פסק הרמ"א שיכו להליל עלמו אבל צאופן אחר הרי הוא בכלל מסור ח"ו שאין לו חלק לעוה"צ.